

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Sendt pr. mail til uim@uim.dk, jeda@uim.dk og papa@uim.dk.

KL's bemærkninger til lovforslag om forlængelse af opholdsgrundlag efter Ukraine-særloven

KL har modtaget lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine (Forlængelse af opholdsgrundlag efter Ukraine-særloven) med frist for afgivelse af bemærkninger den 23. august 2024.

KL er enig i, at Danmark bør tage ansvar for at hjælpe ukrainere, der er flygtet fra Ruslands invasion. Kommunerne har fra invasionens begyndelse den 24. februar 2022 været klar til at hjælpe ukrainerne godt i gang med en ny tilværelse her i landet. Bl.a. har kommunerne hjulpet flere end 45.000 ukrainere med boliger, dagtilbud og skole til børnene samt dansk-uddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud til de voksne. Det er en kæmpe bedrift og har ikke været muligt uden et stærkt samarbejde på tværs af sektorer og aktører, herunder især samarbejdet med de statslige myndigheder, civilsamfundet og virksomhederne.

KL finder det derfor positivt, at Udlændinge- og Integrationsministeriet med lovforslaget vil forlænge ukrainernes opholdstilladelse.

KL finder det også positivt, at Børne- og Undervisningsministeriet vil forlænge frihedsgraderne på dagtilbuds- og skoleområdet med et år til den 4. marts 2026. KL er opmærksom på, at muligheden for at oprette særlige tilbud i form af et dagtilbud og de særlige grundskoler for fordrevne børn og unge fra Ukraine ikke er en del af de frihedsgrader, der forlænges, da muligheden bortfaldt i maj 2024 og ikke blev forlænget.

KL gør opmærksom på, at kommunernes arbejde med at integrere børn og unge fra Ukraine i skole og ungdomsuddannelse nogle steder er præget af det midlertidige opholdsgrundlag. En rapport fra Dansk Flygtningehjælp viser, at de ukrainske elevers situation er karakteriseret af midlertidighed, da mange ukrainere har haft en formodning om snarlig tilbagevenden til Ukraine. Uvisheden og krigens varighed har medført øget skolefravær, lavere motivation og langsom indlæring af dansk.

Samtidig ved vi fra både mange års kommunale erfaringer med forskellige grupper af flygtninge, Red Barnets rapport "Fra Ukraine til Danmark" og forskningsprojektet "Boundary Work", at usikkerhed omkring flygtninges opholdsgrundlag skaber en uvished, der er gennemgående på tværs af flygtningenes økonomiske, sociale og familiære liv.

Dato: 20. august 2024
20. august 2024

Sags ID: SAG-2022-01078
Dok. ID: 3482571

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

At særloven alene forlænges med ét år, bidrager til denne grundlæggende uvished og vanskeliggør kommunernes arbejde med ukrainerne. Ukrainerne kan have sværere ved at lære dansk, se meningen med længerevarende indsats som uddannelse og opkvalificering og at danne fællesskaber i dagtilbud, skole, fritids- og arbejdsliv. Alt sammen noget, der er kerneopgaver i den kommunale integrations-, dagtilbuds- og skoleindsats. KL ønsker, at lovgiver overvejer, hvor mange gange det er hensigtsmæssigt at forlænge særloven med blot ét år.

Boliger og midlertidig indkvartering

Mange kommuner er fortsat udfordrede på at sikre tilstrækkelig indkvarteringskapacitet af en rimelig kvalitet i takt med, at der fortsat kommer omkring 150-200 nye ukrainere til kommunerne hver uge. Samtidig er det, ud fra et trivsels- og integrationsperspektiv, ikke hensigtsmæssigt at bo i midlertidige indkvarteringer i en længerevarende periode.

Som KL har påpeget i høringssvar om skærpede betingelser for at opnå ret til kontanthjælp og høringssvar vedr. reform af kontanthjælpssystemet, er der mangel på billige boliger i mange kommuner, og det er en stor udfordring, at efterspørgslen fra mange forskellige grupper borgere er større end udbuddet af boliger. KL ser derfor frem til en dialog med de relevante ministerier om at finde løsninger på disse boligudfordringer.

Når kommunerne etablerer midlertidig indkvartering i medfør af særloven, stilles der færre krav til beboelse, særligt ift. planforhold og byggetilladelser. Mange indkvarteringsløsninger, som er blevet etableret ifm. modtagelse af ukrainere, betragtes ikke som midlertidige indkvarteringer i integrationslovens forstand. Dette betyder i praksis, at flygtninge, der visiteres efter de almindelige kommunekvoter, som kommunerne ligeledes er forpligtet til at tilbyde midlertidig indkvartering, ikke lovligt kan indkvarteres på de indkvarteringer, som er etableret i medfør af særloven. Dette til trods for, at indkvarteringerne på de fleste parametre, vurderes at være sammenlignelige med indkvarteringssteder etableret under de almindelige regler, bl.a. ift. sikkerhedsniveau, rammevilkår, serviceniveau m.v.

Konsekvensen heraf er en manglende fleksibilitet i driften af indkvarteringen, når kommunerne ikke frit kan flytte beboerne rundt i de forskellige lokationer. Beboerne i indkvarteringerne har forskellige behov, som skal understøttes af de fysiske rammer i indkvarteringerne, fx ift. handicapvenlighed, lokalområde, faciliteter m.m. Det kan være en udfordring at imødekomme alle borgernes behov, når kommunen ikke frit kan flytte beboeren rundt til de forskellige lokationer.

Samtidig vil mange indkvarteringsløsninger, der er etableret med henvisning til særlovens dispensationsmuligheder, ikke længere være lovlige, hvis/når særloven udløber.

Ud- og indrejse giver udfordringer

Ukrainere med ophold efter særloven kan udrejse af Danmark i længere tid end seks måneder uden at miste deres opholdstilladelse, hvis der er et anerkendelsesværdigt formål med rejsen.

De fleste kommuner oplever, at mange ukrainere rejser frem og tilbage

Dato: 20. august 2024
20. august 2024

Sags ID: SAG-2022-01078
Dok. ID: 3482571

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

mellem Danmark og Ukraine i både kortere og længere perioder. Ofte får kommunen ikke besked om, at borger er udrejst, eller også opdages og afdækkes udrejsen først efter et stykke tid. Det betyder også, at kommunen sjældent ved, hvornår og om borger vender retur.

Hvis borger vender retur til kommunen, har vedkommende ofte et ønske om genoptagelse af både indkvartering, ydelse, indsats og anden service. De hyppige ud- og indrejser skaber udfordringer i kommunerne og medfører bl.a. afbrudte forløb, genetablering af hele indsatsen, tab af kapacitet i indsats og øget administration. For borgere omfattet af selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet vanskeliggør hyppig udrejse den virksomhedsrettede indsats og progression i dansktilegnelse på sprogcentre. Udrejse er derfor ofte en barriere for at kunne etablere virksomhedsrettede forløb samt matche til ordinær beskæftigelse.

Rejseaktiviteten giver også udfordringer ift. indkvarteringen, når beboere udrejser i kortere og længere perioder. Det bliver vanskeligt at beregne kapaciteten og udnytte pladserne i indkvarteringerne optimalt. Rejsemønsteret bevirker, at værelser står tomme, ikke bliver udnyttet optimalt eller ikke kan indgå i en planlægning, da aktiviteterne er uforudsigelige. Trafikken omkring ind- og udrejse giver således store logistiske og administrative udfordringer.

KL stiller sig til rådighed for en dialog med Udlændinge- og Integrationsministeriet for at drøfte løsningsmuligheder på disse udfordringer.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser fremgår ikke af lovforslaget. I økonomiaftalen for 2025 er der afsat en samlet ramme på 900 mio. kr. til modtagelsen af fordrevne fra Ukraine i 2024. KL forudsætter, at kommunerne i lighed med tidligere år bliver kompenseret for udgifter til ukrainere i 2025 som følge af, at særloven forlænges.

Med venlig hilsen

Nicolas Johansen

Sara Glahder Lindberg

Dato: 20. august 2024
20. august 2024

Sags ID: SAG-2022-01078
Dok. ID: 3482571

E-mail: SGL@kl.dk
Direkte: 3370 3149

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3